HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a zecea)

9 iunie 2021 *

„Clauză compromisorie – Acorduri de grant încheiate în cadrul programului de sprijinire a politicii în materie de tehnologia informației și comunicării (TIC) – Raport de audit – Note de debit emise de Comisie – Investigație a OLAF – Acțiune în anulare – Cerere reconvențională – Rambursare integrală a granturilor – Daune interese”

În cauza T-235/19,

Health Information Management (HIM), cu sediul în Bruxelles (Belgia), reprezentată de P. Zeegers, avocat,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de J. Estrada de Solà și M. Ilkova, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect, pe de o parte, o cerere principală întemeiată pe articolul 272 TFUE prin care se solicită constatarea faptului că notele de debit nr. 3241901815 și nr. 3241901886 din 4 februarie 2019 privind rambursarea sumelor de 94 445 de euro și, respectiv, de 121 517 euro, în temeiul acordului de grant nr. 225023, referitor la proiectul „ElDeRly-friEndly Alarm handling and monitorING (Dreaming)”, și al acordului nr. 250449, referitor la proiectul „Health monitoring and sOcial integration environMEnt for Supporting WidE ExTension of independent life at HOME (HOME SWEET HOME)”, încheiate în cadrul programului de sprijinire a politicii în materie de tehnologia informației și comunicării (TIC) prevăzut de programul-cadru stabilit prin Decizia 1639/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 2006 de instituire a unui program-cadru pentru inovație și competitivitate (2007-2013), au fost emise de Comisie cu încălcarea obligațiilor sale contractuale și că, prin urmare, sumele menționate nu sunt datorate și, în măsura în care este necesar, o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE, prin care se solicită anularea acestor note de debit, și, pe de altă parte, o cerere reconvențională a Comisiei prin care se solicită obligarea HIM la rambursarea integrală a granturilor primite în temeiul acordurilor menționate mai sus și la plata sumei de 58 876,50 euro cu titlu de daune interese,

TRIBUNALUL (Camera a zecea),

compus din domnii A. Kornezov, președinte, E. Buttigieg și G. Hesse (raportor), judecători,

* Limba de procedură: franceza.

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

Hotărâre [1]

Istoricul cauzei

[*omissis*]

2 Reclamanta face parte din două consorții formate din beneficiarii a două acorduri de grant încheiate în cadrul programului de sprijinire a politicii în materie de tehnologia informației și comunicării (TIC) prevăzut de programul-cadru pentru inovație și competitivitate (2007-2013), stabilit prin Decizia 1639/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 2006 (JO L 310, p. 15, Ediție specială, 13/vol. 54, p. 224, denumit în continuare „programul-cadru IC”).

3 Primul acord, cu numărul 225023, a fost încheiat la 10 octombrie 2008 între Comunitatea Europeană, reprezentată de Comisia Europeană, și Tesan Televita Srl, în calitate de coordonator al proiectului „ElDeRly-friEndly Alarm handling and MonitorING (Dreaming)” (denumite în continuare „acordul Dreaming” și, respectiv, „proiectul Dreaming”). Al doilea acord, cu numărul 250449, a fost încheiat la 31 mai 2010 între Comunitate, reprezentată de Comisie, și Digipolis SCRL, în calitate de coordonator al proiectului „HOME SWEET HOME: Health monitoring and sOcial integration environMEnt for Supporting WidE ExTension of independent life at HOME” (denumite în continuare „acordul HOME SWEET HOME” și, respectiv, „proiectul HOME SWEET HOME”).

4 Proiectele Dreaming și HOME SWEET HOME aveau ca obiectiv să permită persoanelor în vârstă aflate într-un proces de pierdere a autonomiei să rămână în locuința lor datorită unei combinații de aparate și de sisteme tehnologice, printre care un telefon mobil adaptat și un sistem de videoconferință ușor de utilizat, conectate la centre de asistență sociomedicală.

[*omissis*]

24 În cadrul executării acestor două proiecte, Comisia a solicitat un audit unui cabinet de auditori, PKF Littlejohn LLP, care a fost efectuat între 18 aprilie 2014 și 27 mai 2015.

25 Între timp, la 30 aprilie 2015, OLAF a început o investigație privind, printre altele, acuzații de acte frauduloase săvârșite de reclamantă în executarea acordurilor în litigiu.

[*omissis*]

35 Printr-o scrisoare de informare prealabilă din 20 septembrie 2018, Comisia a arătat că, pentru a pune în aplicare concluziile raportului de audit, era necesar să se procedeze la recuperarea sumelor de 94 445 de euro pentru proiectul Dreaming și de 121 517 euro pentru proiectul HOME SWEET HOME, corespunzătoare costurilor neeligibile în măsura în care acestea fuseseră

[1] Sunt redate numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

finanțate de Comisie și plătite de ea reclamantei. Comisia a invitat reclamanta să își exprime poziția în termen de 30 de zile de la primirea scrisorii menționate, în caz contrar urmând să emită note de debit pentru a începe procesul de recuperare a sumelor respective.

[*omissis*]

37 Raportul OLAF a fost finalizat la 13 noiembrie 2018. În concluziile acestui raport, OLAF a apreciat în esență că, între anii 2008 și 2014, reclamanta săvârșise mai multe nereguli, în special în cadrul proiectelor Dreaming și HOME SWEET HOME. Au fost constatate trei tipuri de nereguli. Primul se referea în esență la un conflict de interese în privința reclamantei, în măsura în care aceasta ar fi influențat partenerii săi de consorții responsabili cu punerea în aplicare a proiectelor menționate (denumiți în continuare „partenerii de consorțiu”) pentru a alege, în calitate de furnizor, o societate cu care avea legături și ar fi perceput comisioane pentru vânzările acesteia din urmă. Al doilea, care figura în raport, reproșa reclamantei că ar fi suprafacturat costurile cu personalul. Al treilea tip de nereguli ar consta în esență într-o suprafacturare a prețului anumitor produse necesare pentru punerea în aplicare a proiectelor în cauză.

[*omissis*]

39 La 4 februarie 2019, Comisia a notificat reclamantei două note de debit prin care urmărea recuperarea părții din contribuția financiară a Uniunii considerată nejustificată în ceea ce privește proiectul Dreaming și proiectul HOME SWEET HOME, și anume nota de debit nr. 3241901815, în cuantum de 94 445 de euro, și, respectiv, nota de debit nr. 3241901886, în cuantum de 121 517 euro. În cele două note de debit Comisia a stabilit ca dată finală de plată ziua de 18 martie 2019.

Procedura și concluziile părților

40 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 4 aprilie 2019, reclamanta a formulat prezenta acțiune.

41 La 12 iulie 2019, Comisia a depus la grefa Tribunalului un memoriu în apărare care conținea o cerere reconvențională.

42 Reclamanta a depus replica la 5 septembrie 2019.

43 La 7 noiembrie 2019, reclamanta a depus un memoriu suplimentar conținând o cerere nouă prin care solicita obligarea Comisiei să retragă numele reclamantei din sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES).

44 La 6 ianuarie 2020, Comisia a depus duplica, care conținea observațiile sale cu privire la memoriul suplimentar al reclamantei.

45 În cadrul măsurilor de organizare a procedurii adoptate la 9 iunie și la 4 august 2020 în temeiul articolului 89 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, Tribunalul a adresat întrebări părților, care au răspuns la acestea în termenele stabilite.

46 Întrucât un membru al Camerei a zecea a fost împiedicat să facă parte din complet, la 10 august 2020 președintele Tribunalului a desemnat un alt judecător pentru a completa camera, în conformitate cu articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul de procedură.

47 În lipsa unei cereri în acest sens formulate de părți în termenul de trei săptămâni de la notificarea închiderii fazei scrise a procedurii, Tribunalul, considerându-se suficient de lămurit de înscrisurile din dosar, a decis, în temeiul articolului 106 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, să se pronunțe fără desfășurarea fazei orale a procedurii.

48 Reclamanta solicită Tribunalului:

– declararea faptului că nu datorează sumele cuprinse în notele de debit nr. 3241901815 și nr. 3241901886, emise la 4 februarie 2019;

– în măsura în care este necesar, pronunțarea nulității acestor note de debit;

– obligarea Comisiei să retragă numele său din baza de date a EDES;

– respingerea cererii reconvenționale ca inadmisibilă sau, cu titlu subsidiar, ca nefondată;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

49 Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea ca nefondată a cererii principale a reclamantei, având ca obiect constatarea inexistenței creanțelor în privința sa;

– respingerea ca inadmisibilă a cererii suplimentare a reclamantei de declarare a nulității notelor de debit nr. 3241901815 și nr. 3241901886, emise la 4 februarie 2019;

– respingerea ca inadmisibilă a cererii reclamantei formulate în memoriul suplimentar din 7 noiembrie 2019, prin care se solicită obligarea acesteia să retragă numele său din baza de date a EDES;

– declararea faptului că încălcările contractuale imputate reclamantei în cererea reconvențională au caracterul unor nereguli;

– obligarea reclamantei la rambursarea integrală a granturilor primite, în valoare de 230 348 de euro pentru proiectul Dreaming și de 282 451 de euro pentru proiectul HOME SWEET HOME;

– obligarea reclamantei la plata sumei de 58 876,50 euro cu titlu de daune-interese;

– obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la competența Tribunalului și la admisibilitatea acțiunii și a cererii reconvenționale

Cu privire la competența Tribunalului

50 Este necesar să se constate că Tribunalul este competent să soluționeze prezenta acțiune, introdusă în temeiul articolului 272 TFUE, în conformitate cu clauza compromisorie care figurează la articolul 10 al treilea paragraf din fiecare dintre acordurile în litigiu, care atribuie Tribunalului competența de a se pronunța asupra oricărui litigiu privind interpretarea, executarea sau validitatea acestor acorduri.

51 Tribunalul este de asemenea competent, în același temei, să se pronunțe cu privire la cererea reconvențională formulată de Comisie. Astfel, potrivit jurisprudenței, competența Tribunalului, la data introducerii acțiunii, de a soluționa o acțiune formulată în temeiul unei clauze compromisorii o implică în mod necesar pe aceea de a soluționa o cerere reconvențională formulată de o instituție în cadrul aceleiași acțiuni și care derivă din raportul contractual sau din faptul pe care se întemeiază cererea principală sau are un raport direct cu obligațiile care decurg din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2014, Isotis/Comisia, T-59/11, EU:T:2014:679, punctul 265 și jurisprudența citată). Or, la fel ca acțiunea reclamantei, cererea reconvențională formulată de Comisie derivă din legătura contractuală stabilită între părți prin acordurile în litigiu. Pe de altă parte, această cerere reconvențională privește rambursarea integrală a sumelor plătite reclamantei în temeiul acordurilor în litigiu, astfel încât aceasta acoperă sumele care fac obiectul notelor de debit vizate de acțiunea formulată de reclamantă.

[*omissis*]

Cu privire la fond

Cu privire la cererea reconvențională

76 Trebuie analizată în primul rând cererea reconvențională, întrucât prin aceasta se solicită rambursarea integrală a sumelor plătite reclamantei în temeiul acordurilor în litigiu, astfel încât ea acoperă și sumele care fac obiectul notelor de debit vizate de acțiunea formulată de reclamantă.

77 Cererea reconvențională are ca obiect obligarea reclamantei la plata sumei de 571 675,5 euro în temeiul acordurilor în litigiu. Această cerere se întemeiază pe concluziile raportului OLAF.

78 În ceea ce privește raportul menționat, Comisia arată că au fost constatate nereguli în privința reclamantei în cadrul executării proiectelor Dreaming și HOME SWEET HOME. Comisia evidențiază cele două nereguli care sunt, în opinia sa, cele mai evidente, și anume, *primo*, existența unui conflict de interese și, *secundo*, o suprafacturare a prețurilor echipamentelor și perceperea unor comisioane de vânzare.

79 În ceea ce privește prima neregulă invocată, Comisia arată că reclamanta deține 25 % din acțiunile societății XJ. În acest context, Comisia reproșează reclamantei că și-a incitat partenerii de consorțiu din cadrul proiectelor menționate să achiziționeze de la XJ echipamentele necesare pentru punerea în aplicare a acestora. În plus, ea reproșează reclamantei că nu a declarat riscul de conflict de interese nici Comisiei și nici partenerilor săi de consorțiu. Mai mult, reclamanta ar fi prezentat două declarații false care menționau lipsa conflictelor de interese înainte să fi fost acceptată ca beneficiar al unor granturi în cadrul celor două proiecte în discuție.

80 În ceea ce privește a doua neregulă imputată, Comisia arată, printre altele, că reclamanta a perceput de la XJ comisioane de vânzări între 5 % și 10 % în schimbul vânzării către partenerii săi de consorțiu, prin intermediul reclamantei, a echipamentelor din cadrul proiectelor menționate. În plus, reclamanta ar fi contribuit la creșterea artificială a prețului anumitor echipamente. În această privință, Comisia menționează că, pentru aceste proiecte, era prevăzută cumpărarea modelului de telefon mobil Z, pentru un preț unitar de 1 018 euro. Totuși, ulterior, acest model ar fi fost înlocuit cu un model mai ieftin, și anume modelul Y, având prețul unitar de 616 euro. Comisia citează o corespondență din care ar reieși că, în acest context, reclamanta, XJ și o societate terță au decis să majoreze în mod artificial prețul altor echipamente prevăzute pentru proiectele în discuție, pentru a împărți diferența de costuri de 70 350 de euro. Astfel, prețul unei console ar fi fost majorat de la 438,5 la 577 de euro, iar prețul unui software pentru teleconferințe de la 200 la 422 de euro.

[*omissis*]

Cu privire la neregulile invocate

117 Comisia reproșează reclamantei că a încălcat, printre altele, obligațiile sale contractuale prevăzute la punctul II.3 literele g) și i) din condițiile generale ale fiecăruia dintre acordurile în litigiu, precum și principiul executării cu bună-credință a contractelor prevăzut de dreptul belgian, aplicabil cu titlu subsidiar acordurilor în litigiu. În acest scop, ea invocă existența unui conflict de interese legat de participarea la acționariatul unui furnizor al anumitor echipamente, precum și de perceperea unor comisioane de vânzare și de suprafacturări.

[*omissis*]

124 Trebuie amintit de la bun început că, în cadrul unui contract care conține o clauză compromisorie în sensul articolului 272 TFUE, revine părții care a declarat costuri Comisiei pentru atribuirea unei contribuții financiare a Uniunii sarcina de a dovedi că respectivele costuri sunt costuri reale care au fost efectiv necesare și suportate pentru executarea proiectului pe durata acestuia. Totuși, în ipoteza în care Comisia solicită rambursarea unei creanțe ca urmare a unui audit financiar, îi revine acesteia sarcina de a dovedi că, cu condiția ca beneficiarul să fi prezentat situațiile de cheltuieli și alte informații relevante, prestația contractuală este defectuoasă sau că situațiile de cheltuieli nu sunt exacte sau credibile (a se vedea Hotărârea din 13 iulie 2017, Talanton/Comisia, T-65/15, nepublicată, EU:T:2017:491, punctul 54 și jurisprudența citată).

125 În speță, din moment ce reclamanta a prezentat situațiile de cheltuieli și alte informații relevante, revine Comisiei sarcina de a prezenta probe concrete că prestațiile contractuale ale reclamantei au fost defectuoase în raport cu obligațiile pe care le-a contractat în cadrul acordurilor în litigiu.

126 Trebuie arătat mai întâi că din cuprinsul punctului II.3 litera g) din condițiile generale ale acordurilor în litigiu rezultă că un risc de conflict de interese presupune existența unei convergențe de interese economice, a unor afinități politice sau naționale, a unor legături familiale sau afective sau a oricărui alt tip de interes. Convergența, afinitățile sau legăturile menționate trebuie, așadar, să fie constatate în urma unei aprecieri concrete a obiectului contractului și a situației părților implicate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 22 ianuarie 2019, EKETA/Comisia, T-166/17, nepublicată, EU:T:2019:26, punctul 100 și jurisprudența citată).

127 În schimb, în măsura în care punctul menționat din condițiile generale vizează un „risc" de conflict de interese „care poate" să compromită executarea imparțială și obiectivă a proiectului, acesta nu impune să se facă dovada că respectivul conflict are sau a avut, în mod dovedit, o influență asupra executării contractului sau asupra costurilor sale (a se vedea prin analogie Hotărârea din 22 ianuarie 2019, EKETA/Comisia, T-166/17, nepublicată, EU:T:2019:26, punctul 100 și jurisprudența citată).

128 În speță, situația de conflict de interese invocată se întemeiază pe două elemente, și anume faptul că reclamanta percepea comisioane de vânzare din partea XJ și faptul că reclamanta era acționar minoritar al acestei societăți.

– Cu privire la susținerile privind existența unui conflict de interese legate de participarea reclamantei la acționariatul unui furnizor

129 Mai întâi, este cert că reclamanta deținea 25 % din acțiunile XJ și că nu declarase aceasta Comisiei.

130 În continuare, Comisia a demonstrat că acțiunile concrete ale reclamantei în cadrul executării celor două proiecte în discuție erau de natură să compromită executarea imparțială și obiectivă a acestora în sensul punctului II.3 litera g) din condițiile generale ale acordurilor în litigiu.

131 În această privință, trebuie să se constate că alegerea produselor și a soluțiilor propuse de XJ fusese deja făcută anterior semnării acordului Dreaming, la inițiativa reclamantei, astfel cum reiese din descrierea proiectului care figurează în anexa I la acordul menționat. Astfel cum a arătat Comisia la punctul 72 din memoriul în apărare, întrucât proiectul HOME SWEET HOME este o continuare a proiectului Dreaming, au fost reținute aceleași produse.

132 În plus, este necesar să se evidențieze lipsa de transparență a reclamantei în ceea ce privește legăturile sale cu XJ. După cum s-a arătat la punctele 108 și 109 de mai sus, s-a stabilit că cel puțin anumiți parteneri de consorțiu nu erau informați cu privire la natura acestor legături. În plus, reclamanta a omis să informeze Comisia cu privire la legăturile sale cu furnizorul echipamentelor deja prevăzute în descrierea proiectului Dreaming și chiar a prezentat declarații false privind inexistența unui conflict de interese, după cum s-a arătat deja la punctul 121 de mai sus.

133 În sfârșit, reclamanta a solicitat în mod insistent partenerilor săi de consorțiu să achiziționeze echipamentele de la XJ, în special pentru motivul că nu existau alte echipamente adecvate pe piață pentru punerea în aplicare a proiectelor. Astfel, din schimbul de e-mailuri care figurează în anexa B.20, în special din e-mailul din 10 august 2010, adresat de reclamantă partenerilor săi de consorțiu responsabili cu proiectul HOME SWEET HOME, reiese că reclamanta a depus, în colaborare cu XJ, eforturi pentru a strânge comenzile partenerilor menționați pentru cumpărarea produselor acestei societăți, printre altele trimițându-le formulare de comandă preimprimate.

134 Prin urmare, este necesar să se constate că Comisia a prezentat probe concrete că reclamanta era implicată într-un conflict de interese susceptibil să compromită executarea imparțială și obiectivă a acordurilor, cu încălcarea punctului II.3 litera g) din condițiile generale ale fiecăruia dintre acordurile în litigiu, în conformitate cu jurisprudența amintită la punctele 124-127 de mai sus.

135 Afirmațiile reclamantei nu pot repune în discuție considerațiile care precedă.

136 Reclamanta susține în esență că legăturile dintre ea și XJ nu ar fi prejudiciat bugetul proiectelor și că, prin urmare, nu și-ar fi încălcat obligațiile contractuale referitoare la existența unui conflict de interese. Aceasta arată în special că echipamentele furnizate de XJ erau singurele produse care permiteau executarea proiectelor.

137 Trebuie arătat că pretinsa pertinență exclusivă a echipamentelor de la XJ nu a fost dovedită corespunzător cerințelor legale, având în vedere în special faptul că, după cum reiese din cuprinsul punctului 76 din memoriul în apărare al Comisiei și din anexa B.25, cererea de ofertă organizată de XL a condus la depunerea a cel puțin patru oferte care prezentau un produs concurent celui al XJ pentru proiectul HOME SWEET HOME. În plus, astfel cum a arătat în mod întemeiat Comisia, reclamanta a înlocuit modelul de telefon prevăzut inițial cu un alt model, ceea ce arată că cel puțin anumite aparate utilizate în cadrul celor două proiecte erau interschimbabile. Pe de altă parte, presupunând că soluția XJ a fost efectiv singura posibilă, reclamanta nu explică motivul pentru care a adresat scrisori partenerilor sociomedicali responsabili cu achiziționarea materialului, solicitându-le în mod insistent să inițieze proceduri care urmau să conducă la cumpărarea produselor acestei societăți (a se vedea punctul 133 de mai sus). Astfel, inexistența unei soluții tehnice concurente cu cea a XJ ar fi trebuit să aibă ca efect plasarea acesteia din urmă într-o poziție de negociere privilegiată. Ingerința reclamantei în aceste proceduri de achiziție nu corespunde, așadar, niciunei alte explicații decât celei susținute de Comisie.

138 Nici celelalte argumente invocate de reclamantă nu sunt de natură să infirme probele concrete prezentate de Comisie.

139 Astfel, deși este adevărat că Comisia avea cunoștință despre intenția de a achiziționa echipamentele de la XJ înainte de a se angaja în finanțarea proiectelor, astfel cum arată reclamanta, nu este mai puțin adevărat că Comisia nu era la curent cu legăturile reclamantei cu XJ anterior investigației OLAF.

140 În plus, nu poate fi admis nici argumentul reclamantei potrivit căruia faptul că era acționar minoritar al unuia dintre furnizori în cadrul celor două proiecte în discuție nu prezintă un risc de conflict de interese. Astfel, faptul de a fi acționar, fie și minoritar, al principalului furnizor de echipamente în cadrul proiectelor menționate implică un risc de convergență a unor interese economice care intră sub incidența prevederilor punctului II.3 litera g) din condițiile generale ale acordurilor în litigiu.

141 În aceste condiții, este necesar să se constate că reclamanta nu a combătut corespunzător cerințelor legale elementele de probă prezentate de Comisie referitor la existența unui conflict de interese în ceea ce o privea, care era de natură să influențeze executarea proiectelor în discuție și cuantumul granturilor acordate din bugetul administrat de Uniune, întrucât, având în vedere participarea reclamantei la acționariatul XJ, ea nu a dovedit că achiziționarea echipamentelor comercializate de societatea menționată era singura posibilitate și că, dacă situația nu era aceasta, alegerea se întemeia exclusiv pe raportul calitate/preț al produselor respective.

142 Prin urmare, din toate aceste considerații rezultă că afirmațiile Comisiei referitoare la existența unui conflict de interese nedeclarat în ceea ce privește participarea reclamantei la acționariatul unui furnizor sunt dovedite.

– Cu privire la susținerile privind existența unui conflict de interese legate de perceperea de către reclamantă a unor comisioane pentru vânzările realizate de un furnizor și la suprafacturările pretinse

143 În ceea ce privește, în primul rând, comisioanele de vânzări pe care le-ar fi perceput reclamanta, trebuie să se constate că nu se contestă că aceasta din urmă a întocmit o factură adresată XJ pentru un comision de vânzări de 45 991 de euro în cadrul proiectului Dreaming pentru anii 2008 și 2009. În această privință, XJ a confirmat că plătea comisioane de vânzări între 5 și 10 % pentru vânzările realizate cu intervenția reclamantei. Comisia face referire la o scrisoare a acesteia din urmă din care ar reieși că recunoaște că a perceput comisioane de vânzare printre altele pentru vânzările realizate în cadrul proiectului Dreaming și că ar fi trebuit să declare aceste venituri.

144 Comisia arată că faptul de a primi un comision de vânzare constituie o încălcare a mai multe norme aplicabile în speță, și anume punctul II.3 literele g) și i) din condițiile generale ale acordurilor în litigiu și principiul executării cu bună-credință a contractelor, și, așadar, a articolului 1134 din Codul civil belgian. Acțiunile în discuție ar trebui calificate de asemenea drept nereguli în sensul punctului II.1 din condițiile generale menționate.

145 Reclamanta răspunde că nu a fost încălcată nicio normă legală, administrativă sau contractuală prin faptul că a perceput comisioane de vânzare în cadrul proiectului Dreaming. Aceasta ar fi o practică comercială curentă. În orice caz, nu s-ar fi dovedit că faptul de a primi astfel de comisioane ar fi cauzat o majorare a prețurilor produselor achiziționate pentru executarea acestui proiect.

146 Trebuie amintit că faptul că reclamanta a perceput comisioane de vânzare se înscrie în contextul existenței unui conflict de interese în ceea ce o privește care rezultă din legăturile sale cu XJ, constatate la punctele 126-140 de mai sus. Pe de o parte, după cum s-a arătat la punctul 137 de mai sus, reclamanta nu a demonstrat că alegerea echipamentelor comercializate de această societate s-a întemeiat pe raportul calitate/preț al echipamentelor în cauză, iar nu doar pe interesele sale economice. Astfel, faptul că reclamanta a perceput comisioane de vânzare era cel puțin susceptibil să influențeze alegerea echipamentelor menționate. Pe de altă parte, plata comisioanelor de vânzare de către XJ reclamantei era de natură să determine creșterea costului total al echipamentelor și, prin urmare, să prejudicieze bugetele alocate proiectelor în discuție.

147 Or, reclamanta se limitează să susțină că faptul că XJ a putut vinde un anumit număr de produse datorită intervenției sale a determinat o scădere a prețurilor unitare. Totuși, această afirmație nu se întemeiază pe niciun element de probă concret. În special, nu s-a dovedit nicidecum că perceperea unor comisioane de vânzare ar fi avut un efect pozitiv pentru bugetele alocate proiectelor în discuție.

148 Rezultă că reclamanta nu a reușit să infirme concluzia potrivit căreia perceperea unor comisioane de vânzare era de natură să compromită executarea imparțială și obiectivă a proiectelor în discuție.

149 În ceea ce privește, în al doilea rând, pretinsa suprafacturare, Comisia arată că proiectul Dreaming includea inițial instalarea modelului de telefon mobil Z la domiciliul persoanelor în vârstă, acest aparat fiind vândut la prețul unitar de 1 018 euro. În cursul executării proiectului menționat, acest model ar fi fost înlocuit cu un model de telefon mobil mai ieftin, și anume modelul Y, vândut la prețul unitar de 616 euro.

150 Comisia reproșează reclamantei că nu a repercutat această reducere a costurilor asupra proiectului prin diminuarea costului echipamentelor tehnologice pentru fiecare dintre participanți, ci, dimpotrivă, cu complicitatea XJ și a societății XM, a păstrat profitul rezultat din diferența de costuri, calificat drept neașteptat, care ar fi fost repartizată în părți egale între reclamantă și aceste două societăți. Comisia invocă printre altele, în această privință, un e-mail din 17 noiembrie 2008, adresat de XJ reclamantei și XM.

151 În acest scop, reclamanta și cele două societăți menționate mai sus ar fi majorat în mod artificial prețurile altor echipamente necesare pentru realizarea proiectului, astfel cum ar demonstra tabelul prezentat la punctul 90 din memoriul în apărare. Astfel, fără un motiv obiectiv, prețul unei console ar fi crescut de la 438,50 la 577 de euro, iar prețul unui software pentru teleconferințe de la 200 la 400 de euro.

152 Pentru a calcula valoarea suprafacturării pretinse, Comisia a calculat numărul de unități suprafacturate întemeindu-se pe o analiză a facturilor care figurează în dosarul prezentat de Comisie. Suprafacturarea ar privi suma de 45 697,50 euro pentru proiectul Dreaming și de 26 064,50 euro pentru proiectul HOME SWEET HOME, respectiv un total de 71 762 de euro.

153 În opinia reclamantei, afirmațiile Comisiei nu sunt conforme cu faptele. În cursul punerii în aplicare a proiectului Dreaming, ar fi rezultat că telefonul Z nu mai era comercializat. În calitatea sa de furnizor al materialului tehnic, XJ ar fi propus, așadar, utilizarea unui alt produs, și anume telefonul Y, vândut la prețul de 616 euro. Între timp, costul altor echipamente ar fi crescut. În orice caz, operațiunea ar fi fost în ansamblu în mare măsură deficitară pentru XJ.

154 Pe de altă parte, reclamanta admite că modificările de preț au fost discutate cu XM, de asemenea beneficiară a grantului în cadrul proiectului Dreaming, și cu XJ, printre altele printr-un e-mail din 16 decembrie 2008. Cu toate acestea, propunerile exprimate în acest e-mail de a compensa scăderea prețului unui produs printr-o creștere a prețurilor celorlalte produse nu ar fi fost puse în aplicare. În plus, obiectivul reclamantei nu ar fi fost realizarea de profit. În opinia sa, nicio normă contractuală, legală sau administrativă și nici practicile comerciale loiale sau executarea cu bună-credință a acordurilor nu impun unui furnizor să reducă costul ofertei sale în cazul scăderii prețului unuia dintre elementele care trebuie furnizate. Acest lucru ar fi valabil cu atât mai mult atunci când prețul altor produse crește, iar costul global rămâne același.

155 Tribunalul consideră că Comisia a dovedit corespunzător cerințelor legale că reclamanta, în colaborare strânsă cu XJ și XM, a majorat în mod artificial prețul consolei și al software-ului în urma înlocuirii modelului de telefon Z cu modelul Y, care avea un preț mai mic, prin documentele prezentate, în special corespondența schimbată între directorii celor trei societăți implicate, care constituie anexa B.21. Astfel, din această corespondență reiese printre altele că, „atunci când modelul Z a fost înlocuit cu Y, diferența de preț de 402 euro a fost transferată bugetelor societății XM pentru software și consolă” și că „este corect ca soldul de 402 euro să fie împărțit în mod egal între [XJ, XM și reclamantă]”.

156 Afirmația reclamantei potrivit căreia această propunere de împărțire a soldului nu a fost niciodată pusă în aplicare nu poate fi admisă, având în vedere probele prezentate de Comisie. Astfel, din tabelul anexat la unul dintre e-mailurile schimbate între reclamantă, XM și XJ (anexa B.21, p. 1124) reiese că prețul consolelor și cel al software-ului pentru teleconferințe au crescut. În continuare, din facturile nr. 151, 157, 158, 165 și 179, trimise de XJ cumpărătorilor echipamentelor în discuție, reiese că prețurile majorate au fost facturate efectiv. În ceea ce privește teza reclamantei potrivit căreia majorarea prețurilor software-ului și consolei corespunde unei creșteri reale a prețurilor produselor respective pe piață, aceasta nu este susținută de niciun element de probă.

157 Prin urmare, Comisia reproșează în mod întemeiat reclamantei că a încălcat punctul II.3 literele g) și i) din condițiile generale, precum și principiul executării cu bună-credință a contractelor.

Cu privire la calificarea încălcărilor obligațiilor contractuale drept nereguli în sensul punctului II.1 din condițiile generale ale acordurilor în litigiu

158 Prin intermediul celui de al treilea capăt de cerere, Comisia solicită Tribunalului să declare că încălcările obligațiilor contractuale imputate reclamantei au caracterul unor nereguli în sensul punctului II.1 din condițiile generale ale acordurilor în litigiu.

159 Potrivit punctului II.1 menționat, noțiunea de neregulă corespunde următoarei definiții:

„Neregula desemnează orice încălcare a unei dispoziții a dreptului [Uniunii] sau orice nerespectare a unei dispoziții a acestui acord de grant care rezultă dintr-o acțiune sau dintr-o omisiune a contractantului sau a contractanților, care aduce sau ar putea aduce prejudicii bugetului [Uniunii]."

160 Trebuie să se constate că noțiunea de neregulă este definită, astfel, prin două criterii cumulative: o încălcare a unei norme de drept sau a unei prevederi contractuale și faptul că aceasta produce sau poate produce consecințe financiare, prin faptul că pune în sarcina bugetelor gestionate de Uniune cheltuieli nejustificate. O asemenea definiție nu implică, în schimb, niciun prag de gravitate (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 2 octombrie 2012, ELE.SI.A/Comisia, T-312/10, nepublicată, EU:T:2012:512, punctul 107).

161 În această privință, Comisia a dovedit corespunzător cerințelor legale că acțiunile imputate reclamantei puteau produce consecințe negative pentru bugetele gestionate de Uniune. Astfel, din cauza conflictului de interese referitor la reclamantă și a perceperii unor comisioane pentru vânzările anumitor echipamente achiziționate de parteneri de consorțiu în cadrul punerii în aplicare a proiectelor în discuție, exista un risc serios ca raportul calitate/preț al echipamentelor menționate să nu fie echivalent cu cel care putea rezulta dintr-o procedură transparentă de negociere. În ceea ce privește, în continuare, suprafacturarea software-ului și a consolei, este evident că aceasta a generat cheltuieli nejustificate, dat fiind că a avut drept consecință faptul că scăderea prețului telefoanelor nu a fost repercutată în beneficiul bugetului proiectului.

162 Prin urmare, Tribunalul constată că, prin acțiunile sale, reclamanta și-a încălcat obligațiile contractuale într-un mod care poate produce consecințe financiare pentru bugetele gestionate de Uniune. În consecință, acțiunile respective trebuie să fie calificate drept nereguli în sensul punctului II.1 din condițiile generale ale fiecăruia dintre acordurile în litigiu.

163 Prin urmare, trebuie să se declare că încălcările contractuale imputate reclamantei referitoare la existența unui conflict de interese, la perceperea unor comisioane de vânzare și la o suprafacturare constituie nereguli în sensul prevederii contractuale menționate.

Cu privire la rambursarea integrală a sumelor plătite

164 Comisia solicită, în primul rând, rambursarea integrală a sumelor plătite reclamantei, în special în temeiul articolului 119 din Regulamentul financiar și al articolului 183 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2342/2002 al Comisiei din 23 decembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului nr. 1605/2002 (JO 2002, L 357, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 3) coroborate cu punctul II.26 alineatul 6 și cu punctul II.28 alineatul 5 din condițiile generale ale acordurilor în litigiu, precum și cu articolul 9 alineatul (1) din Decizia nr. 1639/2006.

[*omissis*]

166 Reclamanta susține în esență că, presupunând că existența unui conflict de interese este dovedită, acest fapt nu justifică recuperarea integralității granturilor, cu atât mai mult cu cât, în opinia sa, această situație nu a avut repercusiuni negative asupra bugetului proiectelor în discuție. Reclamanta susține de asemenea că aceste proiecte au fost finalizate și că rezultatele obținute ar fi fost calificate drept suficiente. Pe de altă parte, aceasta subliniază că recuperarea granturilor ar conduce la falimentul său.

167 Mai întâi, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 10 primul paragraf din fiecare dintre acordurile în litigiu, acestea și, așadar, acordarea grantului care face obiectul lor erau reglementate de prevederile acordurilor respective, de actele Uniunii privind programul-cadru IC, de Regulamentul financiar și de normele sale de punere în aplicare, precum și de alte dispoziții ale dreptului Uniunii și, cu titlu subsidiar, de dreptul belgian.

168 În primul rând, în ceea ce privește prevederile contractuale relevante, trebuie arătat că, în conformitate cu punctul II.26 alineatul 6 din condițiile generale ale acordurilor în litigiu, fiecare plată poate face obiectul unui audit sau al unui control și poate fi modificată sau recuperată pe baza rezultatelor acestui audit sau ale acestui control. Potrivit punctului II.28 alineatul 5 din condițiile generale menționate, Comisia ia măsuri adecvate în temeiul concluziilor auditului, inclusiv emiterea unui ordin de recuperare referitor la totalitatea sau la o parte din plățile efectuate și la aplicarea de sancțiuni.

169 Aceste prevederi nu exclud, așadar, posibilitatea Comisiei de a proceda la recuperarea integrală a sumelor plătite în temeiul granturilor menționate. Dimpotrivă, rezultă în mod explicit că toate plățile pot fi recuperate.

170 În al doilea rând, Regulamentul financiar prevede la articolul 119:

„(1) Cuantumul subvenției nu se definitivează decât după ce instituția acceptă rapoartele și conturile finale, fără a aduce atingere controalelor ulterioare efectuate de instituție.

(2) În cazul în care beneficiarul nu își îndeplinește obligațiile legale sau contractuale, se procedează la suspendarea subvenției și la reducerea sau anularea acesteia în cazurile menționate în normele de aplicare, după ce i s-a oferit beneficiarului posibilitatea de a-și prezenta propriile observații.”

171 Utilizarea termenului „anularea” la articolul 119 alineatul (2) menționat vizează, astfel, ipoteza unei recuperări integrale a sumelor primite.

172 Această concluzie este de asemenea conformă cu principiul unei bune și sănătoase gestiuni financiare a resurselor Uniunii prevăzut la articolul 317 TFUE. Astfel, în cazul nerespectării condițiilor stabilite de un acord de grant, instituția, organul, oficiul sau agenția Uniunii sunt obligate să recupereze grantul plătit până la concurența sumelor considerate nefiabile sau neverificabile.

173 În plus, instanța Uniunii a statuat deja că, în sistemul de acordare a asistenței financiare a Uniunii, utilizarea acestei asistențe este supusă unor norme care pot conduce la restituirea parțială sau totală a asistenței deja acordate (Hotărârea din 7 iulie 2010, Comisia/Hellenic Ventures și alții, T-44/06, nepublicată, EU:T:2010:284, punctul 85, și Hotărârea din 16 decembrie 2010, Comisia/Arci Nuova associazione comitato di Cagliari și Gessa, T-259/09, nepublicată, EU:T:2010:536, punctul 61).

174 Din jurisprudență reiese de asemenea că beneficiarul unui grant nu dobândește niciun drept definitiv la plata integrală a acestui grant dacă nu respectă condițiile cărora le este supusă asistența (a se vedea Hotărârea din 10 octombrie 2019, Help – Hilfe zur Selbsthilfe/Comisia, T-335/17, nepublicată, EU:T:2019:736, punctul 200 și jurisprudența citată).

175 Rezultă că prevederile contractuale și dispozițiile relevante ale Regulamentului financiar nu împiedică Comisia să procedeze la o recuperare integrală a sumelor plătite reclamantei în temeiul acordurilor în litigiu.

176 În continuare, trebuie să se verifice dacă, în împrejurările din speță, Comisia este îndreptățită să obțină rambursarea integrală a sumelor menționate.

177 În această privință, trebuie arătat, după cum s-a stabilit la punctul 162 de mai sus, că criticile aduse reclamantei pot fi calificate drept „nereguli” în sensul punctului II.1 din condițiile generale ale acordurilor în litigiu.

178 Pe de altă parte, în ceea ce privește contextul în care se înscrie această prevedere contractuală, trebuie arătat că din cuprinsul punctului II.10 alineatul 3 litera f) din condițiile generale menționate rezultă că săvârșirea unei nereguli este o acțiune sau o omisiune de o asemenea gravitate încât poate justifica rezilierea acordului în discuție cu efect imediat. În plus, punctul II.5 alineatul 3 litera d) a patra liniuță din aceste condiții generale prevede că Comisia poate suspenda în orice moment plata, pentru întreaga sumă sau pentru o parte din suma destinată beneficiarului respectiv, în cazul suspectării unei nereguli săvârșite de unu sau de mai mulți beneficiari.

179 În speță, trebuie să se considere că reclamanta, prin faptul că nu a declarat riscul unui conflict de interese, prin perceperea unor comisioane de vânzare și prin participarea la suprafacturarea anumitor echipamente, nu a respectat principiul executării cu bună-credință a contractelor, astfel cum a fost stabilit, în dreptul belgian, prin articolul 1134 al treilea paragraf și prin articolul 1135 din Codul civil.

180 Astfel, s-a stabilit la punctele 128 și 129 de mai sus că reclamanta se afla într-o situație de conflict de interese în raport cu XJ, care a stat la baza alegerii acesteia din urmă pentru furnizarea de echipamente. După cum a arătat în mod întemeiat Comisia, este imposibil să se cuantifice repercusiunile acestui conflict de interese asupra bugetului proiectelor în discuție, ca urmare a

faptului că prețul sau chiar necesitatea cumpărării acestor echipamente în lipsa conflictului de interese respectiv nu pot fi stabilite. În continuare, din cuprinsul punctului 141 de mai sus rezultă că reclamanta nu a demonstrat că acțiunile sale nu au condus la repercusiuni negative asupra bugetului proiectelor menționate. Astfel, ea nu a dovedit că produsele de la XJ erau singurele care permiteau realizarea acestor proiecte și că, prin urmare, alegerea acestor produse s-a întemeiat pe considerații obiective. De asemenea, aceasta nu a demonstrat că faptul că a perceput comisioane de vânzare nu a influențat prețul produselor în cauză. Ținând seama de conflictul de interese menționat, nu s-a stabilit că echipamentele achiziționate prezentau cel mai bun raport calitate/preț. În aceste condiții, trebuie să se constate că acest conflict de interese a avut o influență asupra ansamblului relației contractuale dintre reclamantă și Comisie.

181 În plus, trebuie subliniat că încălcările obligațiilor contractuale săvârșite de reclamantă au fost într-atât de grave încât justifică rambursarea integrală a granturilor. Astfel, reclamanta a adus o atingere gravă relației sale contractuale cu Comisia prin faptul că nu a declarat existența unui conflict de interese și perceperea unor comisioane de vânzare, precum și printr-o suprafacturare a prețurilor anumitor produse.

182 În aceste condiții, recuperarea integrală a sumelor plătite în temeiul acordurilor în litigiu nu este disproporționată.

183 Această concluzie nu este afectată de faptul că proiectele în discuție au fost realizate efectiv de reclamantă și nici de rezultatele obținute.

184 Astfel, nu este suficient să se demonstreze că un proiect a fost realizat pentru a justifica atribuirea unui grant specific. Beneficiarul ajutorului trebuie, în plus, să dovedească faptul că a efectuat cheltuielile declarate conform condițiilor stabilite pentru acordarea grantului respectiv. Obligația sa de respectare a condițiilor financiare stabilite constituie un angajament esențial și, prin urmare, condiționează atribuirea grantului Uniunii (Hotărârea din 10 octombrie 2019, Help – Hilfe zur Selbsthilfe/Comisia, T-335/17, nepublicată, EU:T:2019:736, punctul 201).

185 Prin urmare, cererea de rambursare integrală a sumelor plătite în cadrul acordurilor în litigiu este întemeiată, astfel încât este necesar să se admită acest capăt al cererii reconvenționale a Comisiei.

Cu privire la cererea privind daune interese

186 Pe lângă rambursarea granturilor, Comisia solicită plata de daune interese în valoare de 58 876,50 euro.

187 Potrivit Comisiei, cele trei condiții pentru angajarea răspunderii contractuale a reclamantei sunt îndeplinite, și anume încălcarea uneia sau a mai multe prevederi contractuale, realitatea prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între comportamentul contestat și prejudiciul invocat.

188 Comisia arată că perceperea de către reclamantă a unor comisioane de vânzare în cuantum de 45 991 de euro a fost dovedită. Ea pornește de la premisa potrivit căreia XJ și-ar fi redus prețurile cel puțin cu acest cuantum în cazul în care comisioanele respective nu ar fi fost datorate. În orice caz, o executare corectă și loială a contractului ar fi trebuit să o determine pe reclamantă să declare și să restituie această reducere în favoarea partenerilor de consorțiu responsabili de executarea proiectului în discuție.

189 În ceea ce privește suprafacturarea consolei și a software-ului, Comisia deduce din elementele care figurează în raportul OLAF că, în cadrul proiectului Dreaming, au fost vândute 135 de unități de consolă și de software. Ar fi fost suprafacturată o sumă de 338,50 euro pe unitate, așadar o sumă totală de 45 697,50 euro. În cadrul proiectului HOME SWEET HOME, ar fi fost vândute 77 de unități, ceea ce ar fi condus la un cost suplimentar de 26 064,50 euro.

190 Întrucât Comisia a finanțat doar jumătate din aceste proiecte, ea ar fi suferit un prejudiciu total de 58 876,50 euro.

191 Potrivit reclamantei, presupunând că ar fi săvârșit încălcările unor norme legale sau contractuale care îi sunt reproșate, ceea ce aceasta contestă, caracterul real al prejudiciului și legătura de cauzalitate dintre acțiunile sale și acest pretins prejudiciu nu au fost dovedite. În această privință, ea arată că prețul produselor în cauză nu ar fi fost inferior dacă nu ar fi îndeplinit rolul de intermediar, întrucât datorită ei XJ a putut vinde un număr mai mare de produse la un preț unitar mai mic. În ceea ce privește majorarea prețului consolei și al programului, prețul acestor echipamente pe piață ar fi crescut în mod real, astfel încât nu ar fi existat o suprafacturare.

192 Este necesar să se arate, mai întâi, că cererea în discuție are ca obiect angajarea răspunderii contractuale a reclamantei. Astfel, Comisia arată că daunele a căror despăgubire este solicitată au fost cauzate de încălcarea de către reclamantă a obligațiilor sale contractuale. În consecință, Tribunalul este competent, în temeiul articolului 272 TFUE, să soluționeze această cerere, care derivă din aceeași legătură contractuală cu cea pe care se întemeiază cererea reconvențională.

193 În continuare, trebuie să se constate că, atunci când este sesizat în cadrul unei clauze compromisorii în temeiul articolului 272 TFUE, Tribunalul trebuie să soluționeze litigiul în temeiul dreptului material aplicabil contractului (a se vedea Hotărârea din 29 noiembrie 2016, ANKO/REA, T-270/15, nepublicată, EU:T:2016:681, punctul 43 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 1 martie 2017, Universiteit Antwerpen/REA, T-208/15, nepublicată, EU:T:2017:136, punctul 53 și jurisprudența citată). Dreptul aplicabil contractului este cel prevăzut expres în contract, întrucât prevederile contractuale exprimă voința comună a părților, care trebuie să primeze asupra oricărui alt criteriu, utilizabil doar în cazul în care contractul nu prevede nimic în această privință (a se vedea Hotărârea din 8 septembrie 2015, Amitié/Comisia, T-234/12, nepublicată, EU:T:2015:601, punctul 74 și jurisprudența citată).

194 Trebuie amintit că, potrivit articolului 10 din fiecare dintre acordurile în litigiu, acestea sunt reglementate de propriile dispoziții, de dispozițiile relevante ale dreptului Uniunii și, cu titlu subsidiar, de dreptul belgian.

195 Or, trebuie să se constate că Comisia nu citează nicio clauză din contractele menționate care să prevadă răspunderea contractuală a reclamantei.

196 În plus, este necesar să se arate că dreptul Uniunii nu cuprinde o dispoziție de drept material care să reglementeze răspunderea contractuală pentru prejudiciile cauzate de un cocontractant al Uniunii.

197 În această privință, Comisia face referire, la punctul 99 din memoriul în apărare, la Hotărârea din 12 aprilie 2018, PY/EUCAP Sahel Niger (T-763/16, EU:T:2018:181), care privește răspunderea contractuală a Uniunii în temeiul articolului 340 TFUE și dreptul aplicabil într-o asemenea situație. La punctul 66 din hotărârea menționată, Tribunalul a considerat că răspunderea contractuală putea fi examinată „exclusiv pe baza contractelor de muncă în cauză, […] în lumina

principiilor generale de drept al Uniunii în materie de angajare a răspunderii contractuale”, și că, „[p]otrivit acestor principii, trei condiții trebuie îndeplinite pentru ca o acțiune în răspundere contractuală să poată fi admisă, și anume, mai întâi, ca instituția în cauză să nu își fi îndeplinit obligațiile contractuale, în continuare, ca reclamantul să fi suferit un prejudiciu și, în sfârșit, să existe o legătură de cauzalitate între comportamentul instituției respective și acest prejudiciu”.

198 Comisia pornește de la principiul că această jurisprudență este aplicabilă prin analogie răspunderii contractuale a cocontractantului unei instituții a Uniunii, în speță reclamanta. Cu toate acestea, situația din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 12 aprilie 2018, PY/EUCAP Sahel Niger (T-763/16, EU:T:2018:181), este diferită de situația în discuție în prezenta cauză. Astfel, din cuprinsul punctului 62 din hotărârea menționată reiese că contractele de muncă în discuție în acea cauză nu specificau dreptul aplicabil acestora, în timp ce în speță acordurile în litigiu cuprind o prevedere referitoare la dreptul aplicabil.

199 În aceste condiții, în speță, condițiile pentru angajarea răspunderii contractuale a reclamantei trebuie căutate în dreptul belgian, aplicabil cu titlu subsidiar acordurilor în litigiu.

200 În materia răspunderii contractuale, articolul 1142 din Codul civil belgian, care face parte din titlul III din cartea a III-a, intitulat „Despre contracte sau obligații convenționale în general”, prevede că „[o]rice obligație de a face sau de a nu face se schimbă în dezdăunări, în caz de neexecutare din partea debitorului”.

201 În plus, potrivit articolului 1147 din Codul civil belgian, „[d]ebitorul este obligat, dacă este necesar, la plata de daune interese fie pentru neexecutarea obligației, fie pentru întârzierea executării, chiar dacă nu este de rea-credință, în afara cazului în care dovedește că neexecutarea provine dintr-o cauză străină, care nu îi poate fi imputată”.

202 Din articolul 1147 din Codul civil belgian rezultă că acordarea de despăgubiri pentru un prejudiciu de origine contractuală necesită îndeplinirea a trei condiții, și anume neexecutarea totală sau parțială a contractului, existența unui prejudiciu și existența unei legături de cauzalitate între neexecutare și prejudiciu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 mai 2017, Meta Group/Comisia, T-744/14, nepublicată, EU:T:2017:304, punctul 271 și jurisprudența citată).

203 Tribunalul consideră că în speță Comisia nu a stabilit corespunzător cerințelor legale existența unei legături suficient de directe, de la cauză la efect, între neexecutarea obligațiilor contractuale imputate reclamantei și prejudiciul invocat, presupunând că acesta din urmă este dovedit.

204 În primul rând, este cert că reclamanta nu a vândut echipament partenerilor de consorțiu în cauză în cadrul acordurilor în litigiu și nici nu a solicitat rambursarea cheltuielilor referitoare la cumpărarea de echipamente. Astfel, echipamentele care au făcut obiectul suprafacturării sau al comisioanelor de vânzare nu au fost cumpărate de reclamantă, ci de alte entități, care nu au legătură cu aceasta, cărora Comisia le-a rambursat cheltuielile efectuate cu ocazia achizițiilor menționate.

205 În al doilea rând, este de asemenea cert că responsabilitatea achiziționării echipamentelor care au făcut obiectul suprafacturării și al comisioanelor de vânzare nu revenea reclamantei, ci membrilor consorțiilor care efectuaseră achizițiile menționate. Acest fapt este confirmat de răspunsul Comisiei la o întrebare adresată de Tribunal în cadrul unei măsuri de organizare a procedurii, în

care aceasta a afirmat că „alegerea produselor sau a materialelor utilizate în proiectele beneficiarului revine în întregime acestuia, chiar dacă descrierea unui echipament se regăsește în anexa I la acord”.

206 Or, Comisia, căreia îi revine, în conformitate cu principiul *actori incumbit probatio*, sarcina de a dovedi că sunt îndeplinite cele trei condiții menționate la punctul 202 de mai sus, nu demonstrează existența unei legături directe de cauzalitate. Astfel, ea se limitează să afirme în această privință, într-o singură frază și fără nicio demonstrație concretă, că legătura de cauzalitate ar fi „evidentă”, întrucât reclamanta ar fi participat „în mod activ” la încălcările contractuale în discuție, în lipsa cărora prejudiciul invocat nu ar fi avut loc.

207 Cu toate acestea, astfel de afirmații generale nu sunt suficiente pentru a demonstra corespunzător cerințelor legale existența unei legături directe de cauzalitate între prejudiciul pretins și încălcările contractuale în discuție într-o situație care se caracterizează prin interpunerea mai multor persoane terțe, precum cea descrisă la punctele 204 și 205 de mai sus.

208 În plus și în orice caz, este necesar să se arate că, în contextul executării obligațiilor contractuale, respectarea principiului proporționalității ține de obligația mai generală a părților la un contract de a-l executa cu bună-credință. Pe de altă parte, în temeiul dreptului belgian, obligația de a executa cu bună-credință contractele, prevăzută la articolul 1134 din Codul civil, interzice unei părți să exercite un drept într-un mod care depășește vădit limitele exercitării normale a acestui drept de către o persoană prudentă și diligentă (Cass. 16 noiembrie 2007, AR nr. C.06.0349.F.1) (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 octombrie 2018, Nova/Comisia, T-299/15, nepublicată, EU:T:2018:713, punctul 140).

209 Or, ținând seama, pe de o parte, de faptul că proiectele care fac obiectul acordurilor în litigiu au fost executate fără întârziere și în conformitate cu obiectivele proiectelor menționate, fapt care nu este contestat, și, pe de altă parte, de consecințele deosebit de grave care ar rezulta pentru reclamantă din recuperarea integrală a subvențiilor, Tribunalul consideră că cererea de daune interese, care s-ar adăuga la recuperarea integrală, depășește în mod vădit limitele exercitării normale a dreptului în cauză.

210 Rezultă că cererea de despăgubiri trebuie respinsă ca nefondată.

Concluzie

211 Din considerațiile care precedă rezultă că toate sumele plătite reclamantei în temeiul acordurilor în litigiu trebuie rambursate de aceasta din cauza neregulilor pe care le-a săvârșit. Prin urmare, concluziile reclamantei prin care aceasta urmărește să se declare că nu datorează sumele cuprinse în notele de debit nr. 3241901815 și nr. 3241901886 au devenit inoperante.

212 Având în vedere tot ceea ce precedă, trebuie, pe de o parte, să se respingă acțiunea principală și, pe de altă parte, să se admită cererea reconvențională a Comisiei în măsura în care prin aceasta se solicită să se declare că încălcările contractuale imputate reclamantei sunt nereguli în sensul punctului II.1 din condițiile generale ale acordurilor în litigiu și să se obțină rambursarea sumelor plătite acesteia în cadrul acordurilor menționate. Cererea reconvențională va fi respinsă în rest.

[*omissis*]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a zecea)

declară și hotărăște:

1) **Respinge acțiunea principală.**

2) **Încălcările acordului de grant nr. 225023, referitor la realizarea proiectului intitulat „ElDeRly-friEndly Alarm handling and monitorING (Dreaming)”, și ale acordului de grant nr. 250449, referitor la realizarea proiectului intitulat „Health monitoring and sOcial integration environMEnt for Supporting WidE ExTension of independent life at HOME (HOME SWEET HOME)”, săvârșite de Health Information Management (HIM), constituie nereguli în sensul punctului II.1 din condițiile generale ale acordurilor menționate.**

3) **Obligă HIM să ramburseze Comisiei Europene suma de 512 799 de euro.**

4) **Respinge în rest cererea reconvențională a Comisiei.**

5) **Obligă HIM să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie.**

Kornezov Buttigieg Hesse

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 9 iunie 2021.

Semnături